

VÝSTUPY PROJEKTU TVORBA NSK SA UŽ DNES VYUŽÍVAJÚ V PRAXI

sk

Pod Národnou sústavou kvalifikácií (NSK) možno rozumieť vytváranie systému, ktorý pomôže ľuďom pri riešení každodenných problémov, s ktorými sa stretávajú na trhu práce v súvislosti s akceptáciou ich kvalifikácie. Aktuálne sa v projekte Tvorba NSK intenzívne naplňa obsah verejného portálu www.kvalifikacie.sk, ktorý bude pre širokú verejnosť slúžiť ako primárny zdroj popisov kvalifikácií s informáciami o tom, čo človek potrebuje na získanie konkrétnej kvalifikácie, aj akou cestou danú kvalifikáciu môže nadobudnúť.

Kvalifikácie budú opísané pomocou súboru vedomostí a zručností, ktoré človek s danou kvalifikáciou musí preukázať, pokiaľ je konkrétna kvalifikácia požiadavkou pre výkon vybraného povolania. Každé kvalifikácii je zároveň priradená úroveň Slovenského kvalifikačného rámca (SKKR) – má 8 stupňov a vypovedá o komplexnosti vedomostí, zručností a kompetencií, ktoré musí jednotlivec preukázať pri overovaní a uznávaní kvalifikácie. V rámci ďalšej fázy projektu sa počíta s tým, že do kariet kvalifikácií budú doplnené informácie o tom, kto môže danú kvalifikáciu overiť a uznať v prípade, ak ju človek nadobudol inde ako v škole, napríklad praxou, na kurzoch či samoštúdiom. Ďalej sa záujemca dozvie, ako bude toto overenie prebiehať a aj či a koľko zaň zaplatí.

Z dlhodobého hľadiska bude prínosom nastavenie vzdelávacieho systému v súlade s potrebami ekonomiky. Toto je hlavný faktor, ktorý motivuje zástupcov zamestnávateľov, aby na projekte participovali, pričom očakávajú, že školy budú v budúcnosti pripravovať kvalifikovanejších absolventov práve podľa požiadaviek zamestnávateľov. Veria, že takéto využitie ich dlhoročných skúseností z praxe prispeje tiež k zníženiu počtu nezamestnaných mladých absolventov.

Sektorové rady sa aj vďaka prácam na projekte Tvorba NSK stávajú uznávaným aktérom v rámci významných národných projektov, ktoré riešia otázky analýzy potrieb trhu práce, prípravy na povolanie a celoživotného vzdelávania. Stávajú sa kľúčovým

partnerom pre štátne inštitúcie, vzdelávacie inštitúcie a pre sociálnych partnerov a podieľajú sa na tvorbe nástrojov ďalšieho vzdelávania, čím výrazne ovplyvňujú rozvoj ľudských zdrojov v rámci sektorov národného hospodárstva a regiónov. Okrem zástupcov zamestnávateľov sú do projektu Tvorba NSK zapojení aj odborníci z centrálnych a regionálnych orgánov zamestnávateľských zväzov, odborových zväzov, orgánov štátnej správy, samosprávy, združení, komôr, škôl a výskumnej sféry. V rámci projektu doteraz prebehlo 130 zasadnutí pre všetkých 24 sektorových rád a podarilo sa vytvoriť a schváliť celkom 1000 kariet kvalifikácií. Takto schválené karty ďalej čaká náročný proces priraďovania úrovne SKKR, posudzovanie odbornými garantmi zo vzdelávacej sféry a finálne schvaľovanie členmi Národnej rady pre vzdelávanie a kvalifikácie, ktorá má na starosti monitorovanie a implementáciu odborných výstupov tohto národného projektu. Následne sa nimi bude naplňať kartotéka kariet kvalifikácií, dostupná na portáli.

Jedným z príkladov praktického využitia nástrojov a výstupov Národnej sústavy kvalifikácií a Slovenského kvalifikačného rámca je projekt SKillME – Zručnosti v kovospracujúcom a elektrotechnickom priemysle. Partnermi projektu sú ŠIOV, ZEP SR a SOŠ Stará Turá. Cieľom SkillME je identifikovať nedostatkové zručnosti v uvedených oblastiach, pripraviť vzdelávacie programy šité na mieru a začleniť ich do systému odborného vzdelávania a prípravy. Prvý krok predstavuje identifikáciu konkrétnych kvalifikácií požadovaných zamestnávateľmi. Tento projekt berie do úvahy už existenciu Európskeho kvalifikačného rámca (EKR) a národných kvalifikačných rámcov participujúcich krajín. Na to, aby sa pripravili spoločné výstupy, je potrebné tieto kvalifikácie určitým spôsobom porovnať a zhodnotiť. Európsky kvalifikačný rámec v tomto prípade predstavuje zjednocujúci a prekladový prvok náročnosti jednotlivých kvalifikácií. Ako príklad môžeme uviesť slovenskú kvalifikáciu „elektrikár“, ktorý je v Slovenskom kvalifikačnom rámci zaradený na úroveň 5, avšak táto úroveň zodpovedá úrovni 4 EKR. Porovnateľnou kvalifikáciou je do NSK zaradená kvalifikácia „prevádzkový elektrikár“, ktorý sa nachádza na úrovni 4 SKKR, pričom táto úroveň zodpovedá úrovni

4 EKR. V prvom rade je teda dôležité pochopiť samotnú kvalifikáciu – jej vzťah k povolaniu alebo povolaniam, ktoré môže držiteľ tejto kvalifikácie vykonávať, vzťah ku vzdelaniu (dĺžka, prax), ale predovšetkým náročnosť vedomostí, zručností a kompetencií. Rovnaký alebo veľmi podobný názov kvalifikácie v rôznych krajinách nemusí znamenať aj rovnaký opis týchto kvalifikácií. Druhým krokom je identifikácia tzv. jednotiek vzdelávacích výstupov – komplexných, ucelených častí existujúcich kvalifikácií, ktoré sú zamestnávateľmi požadované, ale aktuálnym alebo potenciálnym zamestnancom chýbajú.

Všetky tieto informácie napokon vyústia do prípravy spoločného vzdelávacieho programu, ktorý bude možné inkorporovať nielen do formálneho odborného vzdelávania a prípravy, ale bude užitočný pre tých zamestnávateľov, ktorí sú kapacitne schopní zabezpečiť vzdelávanie vlastných zamestnancov, napríklad v prípade potreby aktualizácie ich vedomostí a zručností.

Príklad projektu SKillME predstavuje synergiu viacerých aspektov – prepojenia SKKR na ostatné národné kvalifikačné rámce prostredníctvom jeho prepojenia na EKR, využitia kvalifikačných a hodnotiacich štandardov príslušných kvalifikácií v NSK a využitia nástroja ECVET, ktorý je jeden z najvýznamnejších podporných nástrojov EKR. NSK a SKKR tak fungujú ako nástroje flexibilného a rýchleho prepojenia vzdelávania a praxe, a opačne, požiadavky trhu práce v podobe identifikácie nových vedomostí a zručností je možné rýchlo začleniť do aktualizovaného kvalifikačného a hodnotiaceho štandardu kvalifikácie zaradenej do NSK. Alebo dokonca pružne zaradiť novú kvalifikáciu v prípade, že ju trh práce prostredníctvom svojich zástupcov – zamestnávateľov identifikuje ako požadovanú a aktuálne nevzdelávanú.

Projekt je financovaný zo zdrojov Európskej únie v rámci operačného programu Vzdelávanie a realizuje ho spoločnosť Assec Central Europe v spolupráci so Štátnym inštitútom odborného vzdelávania.

OUTPUTS OF THE NQS CREATION PROJECT ARE ALREADY BEING USED IN PRACTICE

en

The National Qualification System (NQS) can be seen as a creation of a system that will help people solve their everyday problems that they encounter on the labour market in connection with recognition of their qualification. Currently, the NQS Creation project is intensely supplying content for the public portal www.kvalifikacie.sk, which will serve the wide public as a primary source of qualification descriptions and information of prerequisites for obtaining a particular qualification and ways of acquiring it.

Qualifications will be described by means of a set of knowledge and skills that the person with particular qualification must demonstrate, if the qualification is a requirement for performance of a chosen job. Moreover, each qualification is assigned a level in the Slovak Qualifications Framework (SQF). The framework has 8 degrees and reflects the complexity of knowledge, skills and competences that a person must show when verifying and recognizing a qualification. It is intended that in the next stage of the project the qualification cards will be supplemented with information as to who can verify and recognize a given qualification in case a person has acquired it outside school, for example in practice, during courses or self-study. Interested person will further learn how such verification will be carried out and if and how much he/she will pay for it.

In the long term, adapting the system of education to the needs of economy will prove beneficial. This is the main factor that motivates representatives of employers, who expect that in the future schools will train more qualified leavers in line with the needs of employers, to participate in the project. They believe that such use of long-term experience from the field will also contribute to the reduction of the numbers of unemployed young school leavers.

Partly thanks to the works on the NQS Creation project, sector skills councils are becoming a recognized player in important national projects analysing the needs of the labour market, vocational training and lifelong education. They are becoming a key partner

of state institutions, educational institutions and social partners and contribute to the creation of tools for further education and thus significantly influence the development of human resources within the sectors of national economy and regions. Apart from the representatives of employers, experts from central and regional bodies of employer associations, labour unions, state administration bodies, self-government bodies, associations, chambers, school and the research field are also involved in the NQS Creation project. Up to now, 130 meetings of all 24 sector skills councils have taken place and it was possible to create and approve a total of 1,000 qualification cards. The cards that have been approved in this manner will undergo a challenging process of assignment of the SQF level, assessment by expert guarantors from the educational field and final approval by the members of the National Council for Education and Qualifications, which is in charge of monitoring and implementation of professional outputs of this national project. Subsequently, they will be inserted in the registry of qualification cards available on the portal.

An example of practical use of the tools and outputs of the National Qualification System and the Slovak Qualifications Framework is the SKillME project – skills in metallurgical and electrical engineering industry. Partners of the project are State Vocational Education Institute, Association of Electro-Technical Industry of the Slovak Republic and Secondary Vocational School Stará Turá. The objective of SkillME is to identify rare skills in these fields, prepare tailor-made educational programmes and integrate them in the system of vocational education and training. The first step is to identify particular qualifications demanded by the employers. This project already takes into account the existence of the European Qualifications Framework (EQF) and national qualifications frameworks of participating countries. The preparation of joint outputs requires some form of comparison and evaluation of the qualifications. Here, the European Qualifications Framework represents a unifying and translational of a challenge that individual qualifications present. An example is the Slovenian qualification of “an electrician”, which is assigned to level 5 in the Slovenian Qualifications Framework, which, however, corresponds with level 4 EQR. A comparable

qualification in the NQS is the “operational electrician”, which is on level 4 of the SQF which corresponds with level 4 of the EQR. Therefore, the first thing is to understand the qualification itself, its relation to the job or jobs which the holder of such qualification may perform, relation to the education (length, practice), but in particular the challenge that the knowledge, skills and competences present. Identical or very similar name of qualification in different countries does not have to mean that the description of such qualifications is the same. The next step is to identify the so-called units of educational output, i.e. complete or integrated parts of existing qualifications which employers demand, but current or potential employees miss.

All of this information will finally lead to preparation of a common educational programme that can be incorporated not only in the formal professional education and training, but will be useful for employers who have the capacity to educate their own employees, for example in cases when it is necessary to update their knowledge and skills.

The example of the SKillME project shows synergy of several aspects: connection of SQF with other national qualification frameworks through its connection with the EQF, use of qualification and evaluation standards of relevant qualifications in the NQS and use of the ECVET tool, which is one of the most important EQR support tools. Thus, NQS and SQF function as tools of a flexible and fast connection of education and practice and vice versa, enabling to quick integration of the demands of the labour market in the form of identification of new knowledge and skills in the updated qualification and evaluation standard of a qualification included in the NQS. Or it is even possible to flexibly include a new qualification, if the labour market identifies it as required, but currently not taught, through its representatives (employers).

The project is funded by the funds of the European Union as part of the Operational Programme Education and is implemented by Asseco Central Europe in cooperation with State Institute of Vocational Education.